

Celník v přístavu Lomé

Zastaví se u mě chlap snad dva metry vysoký, rozložitý v ramenou. K tomu nahoře malá hlava a na ni ještě menší béžový baret. Pozoruhodný nepoměr. Dobrou Angličtinou se mě ptá, jak to vypadá s mým autem. Zdali už jezdí. Je šéfem tady na celnici a ráno prý podepisoval pro mě povolení abych mohl vnést náhradní chladič do přístavu. Proto se ptá. Vidím ho po prvně a jeho zájem mě těší. Po pravdě odpovídám, že auto je pojízdné, že běhám od úředníka k úředníkovi a nikdo mě nechce pomoci.

„Neměj strach, ještě dneska odjedeš!“ Rukou jako lopata mě vzal za rameno a vlekl mě rychlým krokem do prvního patra, kde byla podatelna i spisovna pro klienty. Vydávali tam dokumenty nutné pro tranzit. Rozrazil dveře a bez vysvětlování zařval, burácivým hlasem hodným jeho velikosti, něco v místním nářečí. Bylo to jako úder hromu. Úředníci měli ihned brady až u stolu a předstíraly pilnou práci. Zašel ke stolu plešouna a neomylně našel moje dokumenty pod baterkou. Tu vyhodil oknem na dvůr.

„To jsou tvoje papíry? Zkontroluj to!“ Rychle je kontroluju a kývám na souhlas.

Hodil dokumenty na stůl a opět velmi hlasitě usekával slova nějakého příkazu v té jejich řeči. Po každém slovu prstem hlasitě udeřil na ty dokumenty na stole. Potom se otočil ke mně, zřejmě už vydal příkaz a došlo mu, že jsem asi nerozuměl, co řekl. Otočil se znova k plešounovi a zařval anglicky.

„Řekl jsem v pět hodin, rozuměno, v pět hodin dnes to auto odjede,“

V 16:30 přesně, auto zaparkovalo před celnicí

Čtyři ženy

Boubacar měl tradiční organizaci. Každá z jeho žen měla velkou domácnost a chtěla stále dárky. Ženy měly permanentně špatnou náladu a bolela je hlava. Boubacar pendloval mezi různými domy a samozřejmě vše platil. Korán sice dovoluje muslimovi mít čtyři ženy. Je to však velikost jeho peněženky, která určuje, zda bude mít alespoň jednu.

Jak už jsem řekl dříve: „Láska v Africe je ekonomická záležitost.“ Nejde tam o city ani o sex. Prvořadý úkol muže je, zaopatřit jídlo. Potom eventuálně dojde i na plození dětí.

U mě byla situace jiná. Každá z mých žen měla svoje bydlení a každá měla ode mne zavedené podnikání. Měly svůj pravidelný příjem. Pod přísným a někdy nelaskavým dohledem Honoré si vytvářely i kapitál do budoucna. To byl pro ně největší dar, velmi si mne za to považovaly. Ke mně do mého bytu jen docházely. Na bolení hlavy se u nás nehrálo.

Honoré každý den odpoledne odebral tržbu, platil nákup zboží a vydal Ajše tzv. condiment, jinak řečeno denní náklady na provoz její domácnosti. Zbytek uložil v bance na moje konto. Co bylo potřeba, jsme ji pak koupili. Bylo to výhodné, různí bratřenci ji už nevysávali. Honoré vedl pečlivě účetní knihu a pravidelně mi podával raport. Bral za to extra odměnu. Velmi se mi tento systém osvědčil. Později, jak se moje domácnost rozrůstala, Honoré spravoval finance i u dalších žen.

.....

Abu, řídila chod domácnosti. Určovala podle mě neznámého klíče pořadí, kdy která žena přijde do mého bytu obstarat jídlo a zůstane přes noc v mé ložnici.

Jen se mi zdálo, že Abu vaří častěji, než Marion a Ajša dohromady. Z vrozeného taktu jsem se neptal. Nebylo to nepříjemné.